REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele
BIROURI de ANUNŢURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 282. Braşov, Luni-Marţi 24 Decemvrie 1902.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1903 se deschide nou abonament, la care invităm pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe şése luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se póte face mai uşor prin mandate postale.

ADMINISTRAŢIUNEA.

Ce va fi cu pactul parlamentar?

S'a făcut pactul economic între guverne, dér a rĕmas încă în dĕrĕt ratihificarea lui de cătră parlamente.

In discursul sĕu de anul nou ministrul-preşedinte Szell a ḑis, că cele două guverne dualiste n'au lucrat unul contra celuilalt, ci au luptat pentru pace şi înţelegere; că nu este învingĕtor şi nu este învins; fie-care, din cele două părţi, au câştigat un succes, fie-care din aceste părţi a dobândit un resultat în interesul sĕu.

Aşa e zugrăvită icóna pactului dintre guverne. Sĕ vedem acum ce va fi de pactul parlamentar.

Preludiul luptelor pentru pactul parlamentar în Austria se petrece tocmai acum.

Sâmbătă s'a întrunit la presidiul ministerial, aşa numita conferenţă de înţelegere ceho-germană, a căreia chemare este de a găsi o modalitate de înţelegere între cele două naţiuni, cu privire la cestiunea limbei, pentru-ca printr'asta sĕ se facă posibilă încetarea obstrucţiei cehice şi desbaterea şi votarea pactului cu Ungaria de cătră parlament.

Se scie, că guvernul Koerber este, care a conchemat acéstă conferenţă.

Ministru-preşedinte a salutat conferenţa, a vorbit de cele două memorande, de al Germanilor şi al Cehilor, scrise în cestiunea dreptului de limbă, şi a pus în vedere un elaborat al guvernului pentru conferenţă, prin care, sĕ se facă posibil un compromis între cele două părţi. Guvernul crede, că mai bine se va putĕ aplana cérta germano-boemă pas de pas, decât dintr'odată.

A vorbit cu avênt Dr. Koerber şi despre scopurile mai înalte ale împĕrăţiei (Gesammtreich), despre încheierea pactului cu guvernul ungar, pe basa comuniunei economice. A ḑis şi el, că pactul nu însémnă triumful unuia asupra celuilalt şi a încheiat declarând, că acum e rêndul parlamentului sĕ-şi împlinéscă şi el obligămintele sale, căci „şi pentru el esistă o ultimă oră.“

Au urmat apoi declaraţiunile conducĕtorilor partidelor germane şi cehe, accentuând fie-care punctul sĕu de vedere şi declarând ambele părţi, că ţin la memorandele lor. Din partea Cehilor însĕ, s'a mai declarat, că ei limba internă oficială n'o pot privi nici de cum, ca obiect de compensaţie. Dér Cehii, fiind-că guvernul a anunţat nouĕ elaborate, vor aştepta, cu tóte nedumeririle lor, sĕ vadă, ce va propune guvernul în aceste elaborate.

Conferenţa, de care vorbim, a fost în prima şedinţă comună pentru Boemi şi Moravi, de aici încolo însĕ Boemii şi Moravii se vor sfătui separat.

Din tóte semnele, câte s'au arătat deja la prima întrunire se póte conchide cu óre-care siguritate, că nu se va ajunge nici de astă-dată la vre-un resultat practic şi mulţumitor. Fie care parte s'arată înclinată pentru pace. Când vine vorba însĕ, de a-se stabili principiile şi condiţiunile ei, divergenţele, ce se ivesc par-că devin tot mai mari, în loc de a-se micşora.

Este, prin urmare, de tot puţină speranţă de a se putĕ face posibil, ca „Reichsrat“-ul sĕ funcţioneze şi sĕ lucre în mod normal, ceea-ce însémnă, că o resolvare parlamentară a pactului este, ca şi eschisă. Ce va aduce apoi „óra ultimă,“ de care a vorbit Dr. Koerber, nu se scie.

Nici aceea nu se póte prevedé cu siguritate, decă ministrul-preşedinte Szell va putĕ trece uşor prin dietă proiectele pentru pact.

Avem deci prospecte, de a nu mai ieşi din nesiguranţă şi iritaţiune. Şi acésta nici că va fi altfel pe câtă vreme nu se va găsi cheia de a împăca tóte popórele monarchiei după dreptate.

Acţiunea partidului naţional sêrbesc. Dr. Mihail *Polit*, cunoscutul conducĕtor al partidului liberal sêrbesc, a publicat în ḑiarul *„Branik“* un articol, în care chémă la regenerare naţională pe Sêrbii din Ungaria. Polit învinuesce majoritatea poporului sêrbesc (alusiune la partidul radical), că plutesce în apele guvernamentale şi că actualul guvern unguresc a ajuns aḑi la succese însemnate faţă cu Sêrbii. Cu tóte acestea Polit nu crede, că în viéţa poporului sêrbesc ar fi intrat decadenţa. In fine declară, că partidul liberal sêrbesc este acel partid naţional, care înainte de asta cu 40 de ani, încă sub Mileticĭ, a luat lupta atât pe teren politic, cât şi pe teren autonomic. Partidul acesta stă pe basa principiilor stabilite în congresul naţionalităţilor de la 1895.

Compromisul ceho-german.

Alalta-erĭ s'a întrunit în localităţile presidiului ministerial din Viena conferenţa convocată pentru regularea afacerilor de naţionalitate din Boemia şi Moravia. Din partea guvernului s'au presentat miniştri *Koerber*, *Hartel* şi *Rezek* şi toţi delegaţii partidelor din Boemia şi Moravia.

Ministrul-president *Koerber* deschiḑênd conferenţa a declarat, că guvernul e vesel, că atât din parte germană cât şi din parte cehică se dă prioritate desbaterilor comune. Guvernul va urmări cu atenţiune încordată decursul conferenţei. Deşi cele două memorande (german şi ceh) difer mult în ce privesce conţinutul şi condiţiile lor, totuşi de astă-dată ese în relief ideia necesităţii aplanării contrastelor. Guvernul va face încercare pentru realisarea compromisului printr'un memorand, care póte şi el sĕ fie modificat, căci nu principiile fac sĕ se aducă o decisiune ci voinţa de împăcare.

Koerber continuând ḑise: Domnii mei! După o luptă pe cât de leală, pe atât şi de gravă s'a dobêndit o învoială între guvernul Austriei şi Ungariei pe timp de 10 ani, cu privire la pact. Invoiala acésta s'a făcut *fără a se atinge interesele celor două state şi fără ca unul sĕ învingă asupra celuilalt.* — Asupra ambilor însĕ a învins *consciinţa cohesiunei, marea datorie faţă de monarchie.* Decă s'a putut, ca pe lângă curente contrare, totuşi sĕ se ajungă, după vechia modalitate, marile ţinte ale *monarchiei unitare*, cu atât mai vêrtos trebue sĕ fie posibilă învingerea greutăţilor, cari timp prea îndelungat au slăbit forţele acestui stat. Trebue sĕ mergem înainte şi sĕ nu ne oprim mereu la piedecile acestea. Césul din urmă pentru opera acésta n'a sunat încă. Vĕ rog, deci, faceţi ca sĕ se întêmple

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ultimul vis al bĕtrânului stejar.

Poveste de Crăciun.

De Andersen.

Pe o cóstă înaltă de deal, în strînsă apropiere de ţĕrmul mării, se afla un stejar bĕtrân, care numĕra tocmai trei sute şése-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ. Timpul acesta însĕ nu însemna mai mult pentru arbore, decât pentru noi ómenii tot atâtea ḑile.

Noi suntem treji ḑiua, durmim nóptea şi atunci ne vin visurile; cu arborele însĕ stă lucrul altfel. Arborele veghéză timp de trei anotimpuri şi se dă somnului abia cătră iérnă, iérna este timpul când dórme el, érna este nóptea lui după ḑilele îndelungate de primăvară, vară şi tómnă.

In câte-o ḑi căldurósă de vară a jucat împrejurul corónei sale, a trăit şi s'a simţit fericită musculiţa, care trăesce numai o ḑi, şi când se odihnea mica făptură pentru vre-o câte-va clipite pe una din frunḑele cele mari şi fragede de stejar, atunci ḑicea arborele tot-déuna: „Sĕrăcuţa de tine! Numai o clipită ţine întrégă viaţa ta! Ce timp scurt! E trist de tot!“

„Trist?“ rĕspundea tot-déuna musculiţa, „ce vrei sĕ ḑici cu asta? Totul e numai lumină şi seninătate, atât de cald e şi de strălucit, şi eu sunt atât de veselă!“

„Insĕ numai o ḑi, şi apoi totul s'a dus!“

„S'a dus?“ ḑicea musculiţa. „Ce s'a dus? Şi tu te-ai dus?“

„Nu, eu trăesc multe mii de ḑile de ale tale şi ḑiua mea ţine vécuri întregĭ. Asta-i un restimp atât de lung, încât nici nu eştĭ în stare sĕ-l socotescĭ!“

„Nu, fiind-că nu te înţeleg! Tu ai mii de ḑile de-ale mele, dér eu mii de clipite, pentru-ca sĕ le trăesc veselă şi fericită! Incetéză întrégă strălucirea lumii acesteia, decă morĭ?“

„Nu“, ḑise arborele, „ea esistă de sigur şi mai departe, nespus de departe, încât nici nu mi-o pot închipui!“

„Dér atunci avem amêndoi acelaşi rĕstimp de traiŭ, numai cât facem socotéla în chipurĭ deosebite.“

Şi musculiţa juca şi-şĭ da vênt prin aer, se bucura de aripiórele fine, măiestrite, se bucura de catifeaua acestora, se bucura în aerul cel cald, străbătut de mirosul câmpurilor de trifoiu şi rose sĕlbatice, de liliac şi caprifolii, ca sĕ nu mai amintim şi de mirosul cel dulce al sânzienei şi de minta crétă.

Mirosul era atât de îmbătător, încât musculiţa credḑi că a cuprins'o ameţéla. Ḑiua era lungă şi strălucită, plină de bucurie şi sensaţii dulcĭ, şi îndată ce a apus sorele, simţea musculiţa o obosélă dulce. Aripele nu mai voiau sĕ o ducă şi încetişor de tot cădea pe mólele firicele de iérbă ce se clătinau, şi adormea apoi fericită. Aşa era mórtea ei.

„Sĕrmană musculiţă!“ ḑise stejarul. „Scurtă ţi-a fost viéţa!“

Şi ḑi de ḑi se repeta acelaşi joc, aceeaşi conversaţie, aceleaşi rĕspunsuri şi aceleaşi adormirĭ line; se repeta lucrul acesta la tot némul musculiţelor şi tóte erau tot aşa de fericite, tot aşa de vesele. Stejarul veghia diminéţa de primăvară, amiaḑa de vară şi séra de tómnă, acuma însĕ i-se apropia timpul când trebuia sĕ dórmă, nóptea. Se apropia iérna.

Deja cântau furtunele: „Nópte bună; Nópte bună! Ici cade o frunḑă, alta dincolo! Culegem! culegem! Vedĭ, sĕ dormĭ: Te adormim cântând, te scuturăm în somn; aşa-i că asta face bine ramurilor bĕtrâne? Pocnesc de plăcere! Dormĭ uşor, dormĭ uşor! E nóptea a trei sute şése-ḑecĭ şi cincea; de-altcum eştĭ numai un copil de un an! Dormĭ uşor! Norul de zăpadă te va pune într'un aşternut móle, îţĭ aşterne un linţoliŭ întreg, o plapomă móle la picióre! Dormĭ în pace şi visurĭ plăcute!“

Stejarul se desbracă de tot frunḑişul, pentru-ca sĕ se dea odichnei érna întrégă şi sĕ se lase alintat de visurĭ frumóse. Dér, întocmai ca visurile ómenilor, aşa şi ale lui îi re-produc tot-déuna ceva trăit.

A fost şi el odată mic, da, o ghindă i-a fost légănul; după socotéla ómenilor era acum într'al patrulea veac. Era arborele cel mai mare şi cel mai frumos din pădure, cu coróna sa ajungea departe peste toţĭ ceilalţĭ şi se vedea din largul mării şi servea corăbiilor ca semn de orientare. Nicĭ că se gândea câţĭ ochĭ îl caută. Sus de tot, în coróna lui cea verde şi-au făcut cuib porumbii sĕlbaticĭ, şi cucul îl striga pe nume, éră tómna când frunḑele aveau înfăţişarea plăcilor de aramă bătută, veniau pasĕrile călĕtóre şi se odihneau pe el înainte de a sbura peste mare. Dér acum era iérnă, desfrunḑit stătea arborele şi puteai sĕ veḑĭ bine cum i-se întindeau ramurile în formă de arcurĭ şi cotiturĭ. Veniau ciorile şi se aşeḑară cete-cete pe

ceea-ce dorim cu toţii Sĕ ne unim puterile şi sĕ înlăturăm piedecile ce ne stau în cale.

După vorbirea ministrului president delegaţii partidelor şi-au făcut declaraţiile lor.

Dr. *Funke* (german) a dis: Noi totdéuna am fost gata a participa la o conferenţă de înţelegere. Declarăm însĕ, că numai pe basa propunerilor nóstre putem sĕ întrăm în acţiunea de împăciuire.

Paçak (ceh) dise: Noi vrem pacea cu concetăţenii noştri germanĭ, însĕ o pace dréptă pentru ambele părţĭ. Oratorul recomandă sĕ nu se discute de-odată tóte cestiunile controverse, ci pas de pas. Mai întâiŭ sĕ se desbată asupra cestiunei limbei autorităţilor statului. Regularea cestiunei limbilor nu privesce numai Boemia şi Moravia, ci şi Silesia şi tóte ţĕrile în care locuesc Slavĭ. Décă Germanii declară, că ei numai pe basa elaboratului lor pot sĕ discute, atuncĭ şi Cehii declară, că ei pot întra în discuţiune numai pe temeiul elaboratorului lor. Prin acésta însĕ orĭ ce discuţiune devine imposibilă. Şi fiind-că guvernul pune în vedere din parte-i un nou elaborat, trebue sĕ se aştepte realisarea acestei promisiunĭ.

Contele *Sylva-Tarouca* crede, că trebue sĕ se lase în sarcina representanţilor cehĭ şi germanĭ aflarea căii de împăciuire Marii proprietarĭ conservativĭ boemĭ vor saluta şi sprijini orĭ-ce pas potrivit a împăca contrastele naţionale şi a crea pacea.

Br. *Klumelzky* e de părere, că succes nu se va dobêndi de cât atuncĭ, când cestiunea se va trata separat.

Herold (ceh) crede, că înainte de tóte ambele părţĭ (Cehĭ şi Germanĭ) trebue sĕ desbată între sine principiile fundamentale, înainte de ce guvernul şi-ar face propunerile sale.

Koerber constată, că consfătuirile asupra afacerilor de naţionalitate din Boemia şi Moravia trebue sĕ se continue în conferenţe separate.

Cu acésta conferenţa s'a închis.

Ungaria şi România.

Intr'un articol intitulat *Orientul al popórelor orientale*, „Budapesti Hirlap" de la 4 Ianuarie se ocupă de sórtea popórelor din Rĕsăritul Europei.

Intre altele spune, că echilibrul european de odinióră nu mai esistă adĭ. Rusia a secerat succese marĭ. Sângele vĕrsăt de Franţa, Anglia, Turcia şi Piemont în rĕsboiul din Criemea, n'a putut reţine pe Rusia în înaintarea ei. Marea négră este întrégă a Ruşilor. Gurile Dunării le stau deschise. In drumul spre Constantinopol Ruşii şi-au câştigat un mijloc sigur prin crearea Bulgariei. Testamentul lui Petru cel-mare e realisat, ér realisarea visului împĕrătesei Caterina e în ajun, — căcĭ *politica ruséscă a triumfat pe întrégă linie.*

Apoi se întrébă: posibilă ar fi óre mântuirea Balcanilor şi a Turciei de opresiunea rusécă?

„Bud. Hirlap" dice că da, e posibil. Trei naţiunĭ sunt chemate a face acésta? *Maghiarii, Românii şi Grecii.* Mai curênd séu mai târdiu — dice — trebue sĕ urmeze timpul, când Ungurii îşĭ vor puté valora politica lor naţională. Ei au forţă, iubire de libertate şi conscienţă naţională. S'au opus în trecut Slavilor, Turcilor, Germanilor, şi fără de ei cestiunea orientală nu póte fi resolvită.

Apoi:

„Precum însĕ Ungaria este o insulă în oceanul slav, tot aşa isolată e şi România. In curentul popórelor *Românii încă şi-au păstrat caracterul de rassă.* Ei *iubesc libertatea* ca şi noi. Nisuesc spre *progres* ca şi Maghiarii şi *sunt mândri de naţionalitatea lor.* Amêndouĕ naţiunile doresc acelaşĭ lucru: vrem *sĕ fim liberĭ* în mijlocul popórelor adversare, independenţĭ de pangermanism şi panslavism. *Interesele nóstre sunt comune*, căcĭ şi *pericolul e comun*... Décă *Ungaria şi România înţelegêndu-se îşĭ dau mâna*: ele pot pune o ast-fel de piedecă faţă cu înaintarea Ruşilor, încât ţĕrile slave din Balcanĭ pot fără nicĭ o temere sĕ se sustragă de sub jugul puterii Ţarului. Budapesta şi Bucurescii sunt cele douĕ farurĭ puternice, de unde trebue sĕ se împrăscie radele de lumină ale culturei şi libertăţii în mijlocul popórelor balcanice"...

In alt loc aceeaşĭ fóie vorbind despre planurile de împărţire a Macedoniei, dice, că deşi Austro-Ungaria e putere mare, totu-şĭ îi cade bine, că în ora decisiunei ea nu stă isolată şi părăsită, căcĭ are pe parte-i — România.

Resultatul întêlnirei din Viena.

Inainte de a părăsi Viena, secretarul contelui de Lamsdorff a acordat un nou interview unui redactor de la *„Die Zeit"*.

Contele Lamsdorff — a dis secretarul acestuia — e fórte mulţumit de resultatul călĕtoriei sale la Viena. Cestiunea reformelor în Macedonia cere timp şi reflexiune.

De-ocamdată visita a întărit amiciţia austro-rusécă, ceea-ce se dovedesce prin acordul complet dintre cele douĕ state, în tóte cestiunile Orientului

Turcia este îngrijată, cu tóte asigurările ce i-s'au dat de Austria şi Rusia.

Lamsdorff şi Goluchowski s'au înţeles deplin şi în privinţa orĭ-cărei eventualităţĭ în Balcanĭ. Ast-fel se speră, că statele balcanice vor înţelege seriositatea situaţiunei şi vor ţiné cont de ea, înfrânând cu înţelepciune tot ce ar puté sĕ fie periculos în aşa împrejurărĭ.

*

După *„Neue Freie Presse"* din Viena, cei doi cancelarĭ n'au luat nicĭ o hotărîre definitivă, relativ la Macedonia. Decisiunile ulterióre ratificate de Ţar şi împĕratul Francisc Iosif, vor fi supuse ratificărei celorlalte cabinete ale puterilor semnatare ale tractatului de Berlin.

Reformele în Macedonia vor fi făcute în basa statului quo şi fără a se micşora autoritatea Sultanului.

Austria şi Rusia au hotărît sĕ nu ia nicĭ o mĕsură militară pentru atingerea scopului pacificărei E vorba numai d'a se aplica reforme internaţionale.

*

Tot *„Neue Freie Presse"* publică un interview cu un diplomat turc:

Congresul de Berlin a voit sĕ întăréscă esistenţa Turciei. Acéstă dorinţă preponderéză adĭ mai mult ca orĭ când,

Agitaţiunea artificială din Macedonia vine din afară. Creştinii se bucură de privilegii din partea nóstră şi de perfectă libertate. Am fugărit bandele din Macedonia, usând de moderaţiune în represiune, pe când duşmanii noştri sperau, că o sĕ comitem cruḑimĭ, pentru-ca astfel lumea sĕ fie aţîţată în contra nóstră.

Eu nu cred, că articolul 23 din tractatul de Berlin este aplicabil. Décă în primăvară se vor petrece desordinĭ, vom puté sĕ le reprimăm cu înlesnire.

*

Din Atena se anunţă, că guvernul prepară o notă pentru guvernele din Viena şi Petersburg în cestiunea macedoneană.

Grecia îşĭ va lămuri atitudinea în casul unei eventuale soluţiunĭ prin presiunea puterilor şi îşĭ va espune revendicările ei în Macedonia, Tracia şi Epir.

SCIRILE DILEI.

— 23 Decemvrie v

Impărţirea de haine şi încălţăminte la copii sĕracĭ, anunţată pe erĭ, s'a făcut cu solemnitatea obicĭnuită. Comitetul reuniunei femeilor era representat prin d-na presidentă Agnes Duşoiu, încunjurată de d-nele: Săbădeanu, Blebea, Chicomban, Voina, Burduloiu, Lupan şi secretarul L. Nastasi. — Din partea representanţei bisericei Sf. Nicolae era de faţă părintele protopop Voina, St. Stinghe, G. Navrea. Era de faţă şi public de dame şi domnĭ, de astă-dată însĕ în număr mai restrîns. Solemnitatea a fost inaugurată prin un cântec esecutat de un cor mixt sub conducerea d-lui învĕţător Stoicovicĭ, după care părintele Voina a rostit un discurs ocasional. Părintele protopop Voina a relevat viul interes al Românilor braşovenĭ faţă cu acţiunea caritativă iniţiată înainte de asta cu ḑece anĭ şi îşĭ esprimă dorinţa, ca şi în present sĕ se manifesteze acelaşĭ interes. Aduce elogii reuniunei femeilor, care şi anul acesta a colectat 565 cor. din carĭ s'au îmbrăcat 37 fete, aduce mai departe mulţumirĭ d-şórei Teclu, directóra internatului de fete al reuniunei, care împreună cu elevele sale a confecţionat costumele. Representanţei bisericei, care din banii destinaţĭ pentru acest scop a procurat cele necesare, îi mulţumesce de asemenea părintele protopop pentru ostenelele depuse.

Advocaţĭ „pangermanĭ". Foile ungurescĭ publică cu mare satisfacţie scirea, că în contra advocaţilor saşĭ Carl *Lang* şi Gustav *Komp* din Bistriţă, s'a deschis cercetare disciplinară din partea camerei advocaţilor din Tĕrgu-Mureşului, pentru-că cu ocasia unei festivităţĭ au întrebuinţat „colorĭ strĕine" (colorile naţionale săsescĭ *vĕnăt-roşu*) şi prin acésta ar fi „demonstrat contra colorilor naţionale maghiare şi contra ideii de stat maghiar".

Băncile poporale în România. In anul 1901 au fost în România 256 băncĭ populare cu 20.604 membri. In 1902 numĕrul acestor băncĭ a sporit la 700 cu 59,844 membri şi cu un capital de Lei 4 250,600·13. De aicĭ resultă, că numĕrul băncilor a sporit cu 444, al membrilor cu 39,240 şi capitalul cu Lei 1.905,554·13. Delegatul ministerului pentru supravegharea acestor băncĭ constată în Anuarul băncilor pe 1902, că în satele unde funcţionéză asemenea băncĭ ţĕranii au scăpat de cămĕtarĭ şi samsarĭ, carĭ îi esploatau neomenos şi au început sĕ-şĭ procure plugurĭ sistematice, stropitorĭ de vii, seminţe selecţionate, viţe altoite, pomĭ roditorĭ, cărţĭ folositóre ş. a.

Parastas. Erĭ, Duminecă, s'a sĕvîrşit în biserica sf. Treimĭ de pe Tocile (Scheiŭ) un parastas solemn în faţa a peste 100 persóne, la care s'au împărţit luminĭ de la sf. biserică, întru amintirea mult regretatului repausat în Domnul, D. I. *Frigător*, care a avut bunăvoinţa a lăsa prin testament şi acestei sf. biserici un fond destul de considerabil. Dumnedeu sĕ-l odihnéscă în pace, ér celor vii sĕ le lungéscă ḑilele spre a-l puté pomeni.—In numele comitetului parochial *Dumitru Popp.*

Societatea pentru cultura şi literatura română din Bucovina publică anuarul sĕu pe anul 1901. Din acest anuar vedem, că societatea la sfîrşitul

---

el şi povestiau despre timpurile grele, în carĭ trăiau şi despre greutatea, cu care-şĭ găsesc iérna hrană.

Era tocmai pe timpul Crăciunului, când şi-a visat arborele visul cel mai frumos. Sĕ vedem ce a visat.

Arborele simţea bine, că e timp de sĕrbătóre; i-se părea, că aude sunând tóte clopotele de la bisericile din apropiere şi se simţia bine ca într'o Duminecă liniştită. Işĭ întindea coróna puternică, prósptă şi verde, razele sórelui se jucau printre frunzele şi ramurile lui, aerul era plin de miros de erburĭ şi tufe; fluturaşĭ pestriţĭ se jucau de-a mija şi musculiţele jucau, ca şi când totul ar fi numai pentru joc şi veselie. Tóte câte le-a trăit stejarul anĭ de-a rêndul, i-se părĕndau acuma pe dinainte într'un convoiŭ de sĕrbătóre. Vedea în timpurile trecute, cum călĕrau prin pădure cavalerĭ şi domniţe, cu pene 'n pălărie şi în mânĭ cu şoimĭ. Cornul de vênătóre suna şi cânii adulmecau. Vedea soldaţĭ duşmanĭ cu arme lucitóre şi în uniforme colorate, cu suliţĭ şi helebarde, îi vedea ridicându-şĭ corturĭ şi plecând éră; focurĭ de pază flăcărau érăşĭ sub ramurile sale ce se întindeau departe, cântau şi durmeau. Vedea cum se întêlnesc la razele lunii pĕrechiile îndrăgostite şi cum îşĭ gravau numele în cója lui. Chitare şi harfe eolice fură agăţate de ramurile stejarului din partea tinerilor călĕtorĭ. E hei! mulţĭ anĭ au trecut de atuncĭ! Porumbii sĕlbaticĭ gurguiau, ca şi când ar vré sĕ povestéscă, ce simte pădurea, şi cucu îl striga pe nume şi-i spunea câte ḑile de vară va mai trăi.

I-se părea ca şi când l'ar străbate un curent de viéţă de la cea mai mică părticică de rădĕcină până sus la ramurile cele mai înalte, ba chiar şi până prin frunze. Arborele simţi, că are aceeaşĭ putere sĕ se întindă, el simţi cu rădĕcinile împreună, că şi jos în pământ e viéţă şi căldură; simţi cum îi cresce puterea, şi cresca înalt, tot mai înalt. Trunchiul crescea tot mai tare, coróna i-se umplea din ce în ce, se lăţia, se îndrepta în înălţime — şi dimpreună cu crescerea, arborelui îi crescea şi buna disposiţie, dorul, care-l umplea, de a ajunge ţĕlurĭ mai înalte, sĕ créscă până la strălucitorul şi caldul sóre.

Deja crescuse până sus, peste norĭ, acolo, de unde vedea cum jos sub dênsul sburau nisce cete negre de paserĭ migrătóre, séu şirurĭ lungĭ, albe de lebede.

Şi fie-care din frunzele arborelui putea vedea, ca şi când ar fi avut câte un ochiŭ deosebit, putea vedé tóte. Stelele se puteau vedea şi ḑiua, radele atât de marĭ şi de sclipitóre erau; fie-care dintre ele lumina ca o părechc de ochĭ. Ele reaminteau nisce ochĭ cunoscuţĭ şi plinĭ de drăgălăşie, ochĭ de copii, ochii pĕrechilor îndrăgostite, când se întêlneau sub arbore.

Era un moment atât de nespus de fericitor, atât de plăcut, şi totu-şĭ în fericirea acésta îl cuprindea un dor, ca sĕ se pótă ridica dimpreună cu el şi ceĭ-lalţĭ arborĭ ai pădurii şi tóte tufişurile, buruienele şi florile, pentru-ca sĕ simtă şi ele splendórea şi bucuria acésta.

Puternicul stejar totuşĭ nu era fericit pe deplin cu tóte podóbele visului sĕu, căcĭ nu putea sĕ împartă norocul sĕu cu toţi, cu mic, cu mare, şi simţĕmêntul acesta-i sguduia atât de puternic ramurile şi frunzele, în tocmai precum tremură un piept omenesc.

Coróna arborelui se mişca, ca şi când ar căuta şi i-ar lipsi ceva, se uita înapoi şi atuncĭ il isbi mirosul sânzienei şi în curênd acela al caprifoliilor şi al viorelelor. I se părea, par-că ar audi, cum îi rĕspunde cucul.

Da, printre norĭ căutau în sus creştetele verḑĭ ale pădurii, el vedea sub dênsul crescênd ceĭ-lalţĭ arborĭ şi ridicându-se asemenea lui. Tufe şi buruienĭ cresceau în sus. Mestécănul a fost acela, care l'a ajuns mai iute, ca un fulger alb îi şerpuia trunchiul svelt în înălţime, ramurile-i fluturau ca vĕlurĭ şi steguleţe. Intrégă pădure, chiar şi trestia crescea şi pasĕrile cântau şi pe paiul care flutura ca o bandă ca o panglică de mătase lungă, verde, stetea un greuruş şi se juca cu aripa, pe care o întindea pe picior. Cărăbuşii bîzăiau şi albinele murmurau, fie-care pasĕre cânta în glasul ei. Totul era o cântare şi o veselie, în tocmai ca în cerurĭ.

„Sĕ vie şi floricica cea roşie de pe apă!" ḑise stejarul. „Sĕ vie şi clopoţelul cel albastru şi mărgăritărelul!" — Da, stejarul voia ca tóte sĕ ia parte.

„Şi noi, şi noi luăm parte!" cântau cu tótele.

„Frumósa sânziană din vara trecută — şi mĕrul sĕlbatic, cât de măreţ stetea! — şi tótă strălucirea pădurii, de atâţia amar de anĭ! — décă ar fi rĕmas în viéţă până astăḑĭ şi ea ar puté lua parte!"

„Şi noi luăm parte, şi noi!" cântau de rĕsuna.

„Dá, e nespus de frumos!" chiuia stejarul cel bĕtrân. „Le am pe tóte, cu mic, cu mare! Nu-i nicĭ una uitată! Cum îţĭ poţĭ închipui numai atâta fericire!"

anului 1901 avea o avere curată de 239,274 cor. 50 b. Societatea are un cabinet de lectură și o bibliotecă, ce la sfêrșitul anului 1901 numěra 3939 volume și mai multe sute de fascicule și broșurĭ. Societatea intreține și un internat de băiețĭ. In fruntea comitetului se află Dionisie cavaler de Bejan ca președinte, Dr. Alex. baron de Hurmuzachi vice-președinte, Iancu Balmoș, secretar și 14 membri în comitet.

Principii României la Iașĭ. In cursul lunei Ianuarie, A. S. Principele Ferdinand va visita orașul Iașĭ. Alteța Sa va fi însoțit și de micul principe Carol, care, se dice, că ține sě facă cunoscința colegilor sěi de la șcóla militară, al cărei elev este. Ieșenii pregătesc o primire strălucită iubiților principĭ.

Repetiția de „Romană“ ce s'a ținut Sâmbăta trecută le-a întrecut pe tóte în ceea-ce privesce animația. Fiind timpul cam nefavorabil și făcêndu-se publicarea în „Gazeta“ numai cu o di înainte, câteva dame au absentat de astă-dată, de sigur însě vor fi regretat absența, după-ce vor fi aflat cât de bine s'a petrecut. Proxima repetiție se va anunța de sigur cel puțin cu douě dile înainte.

„Sindicatul diariștilor din Bucuresci“ a oferit Duminecă un banchet în sala cea mare a restaurantului Iordache, membrilor din comitet eșițĭ la sorțĭ cu ocasia ultimei alegerĭ, precum și noului sěu președinte d-l *Al. Ciurcu*, și fostului cassier d-l deputat *N. P. Ianovicĭ.*

D-l Luigi Cazzavillan, proprietarul diarului „Universul“, a fost din nou obiectul unei distincțiunĭ din partea suveranului Italiei. D-l Cazzavillan a fost decorat, cu ocasia dilei de anul nou, cu crucea de ofițer al „Corónei Italiei“.

O scire necontrolată publică *„Echo de Paris.“* Diarul parisian spune, că Majestatea Sa monarchul *Francisc Iosif I* ar avé de gând sě abdică la tron în cursul anului 1903, în favorul archiducelui *Francisc Ferdinand.* — Scirea foii parisiene e primită pretutindenĭ în monarchie cu neîncredere. Astfel de scirĭ s'au mai colportat și altă-dată de către pressa din strěinătate, dér s'au dovedit simple svonurĭ neîntemeiate.

Catastrofă îngrozitóre In America a fost sěptěmâna trecută o ciocnire de trenurĭ îngrozitóre. Ciocnirea a avut loc Vinerea trecută la césurile 10 și 15 m., la stația Wanstead, între orașele London și Sarnia (Canada) produsă de un tren expres cu un tren de marfă. Trenul expres avea 300 de pasagerĭ, mai multe femei și copii, carĭ erau în voiajurĭ de Crăciun. Trenul mergea cu o iuțélă de 50 mile englezescĭ pe ceas, când s'a produs ciocnirea. Ambele locomotive au fost sfărîmate, ér vagónele strivite și pline cu morțĭ și muribundĭ. Lămpile s'au stins, ér scena a fost înrozitóre. Termometrul arăta 10 grade sub zero. Pasagerii carĭ dormiau au fost făcuțĭ în bucățĭ, ér decĭ de alțĭ fără speranță de scăpare au fost stâlcițĭ și au înebunit. Țăndările de vagóne au luat foc și atuncĭ răniții și neràniții au fost prada flacărilor. Měsurĭ pentru scăpare s'au luat numai de cât, chiar copii și ómenii cu picióreie sfărîmate dădeau ajutor, ér femeile cărau apă. Flacările au fost în fine stinse prin zăpadă. Multe din victime erau desbrăcațĭ și au trebuit césurĭ întregĭ sě stea în zăpadă. Din Londra a venit un extra-tren, care a adus doctor și doctorii. Stația Wanstead a fost transformată în morgă de spital. Acéstă îngrozitóre ciocnire de trenurĭ n'a fost lipsită de o scenă, care încoronéze o nenorocire. O sbiată mamă, până în ultimul moment al vieței se ruga, ca sě fie scăpat copilul ei. Micul copil a fost scos de prin sfărîmăturĭ și se speră sě scape cu viéță. Multe femei au murit, cântând Domnului imnurĭ de laudă!

O degradare militară. Joi la órele 11 a. m. a avut loc în curtea casarmei batalionului VI de vênătorĭ din Iașĭ degradarea a patru soldațĭ din acel batalion, condamnațĭ de consiliul de rěsboiu al corpului IV de armată la pedépsa degradării și a reclusiunei pe timp de 10 anĭ pentru faptul de atentat la pudóre prin violență asupra câtorva lipovence, soțiile unor lipovenĭ de profesiune agricultorĭ în comuna Tăuteștĭ, județul Iașĭ. In vederea ceremoniei degradării s'a format în curtea căsărmei un careu compus din detașamente de ale fie-cărei arme din garnizóna locală. La órele 11 sosiră d-nii căpitan Stroja comisar regal și George Poineanu grefierul consiliului de rěsboiu, care a dat cetire sentinței de condamnare, după care se procedà la degradarea vinovaților.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului a scos de sub tipar al XIV „Raport general“ al comitetului central pe anul 1902.

Concertul cântăreței Laura Sauer. Joi în 8 Ianuarie st. n. (a doua di de Crăciunul nostru) vom avé plăcerea de a puté asista la un concert ce-l va da distinsa cântăréță dramatică de la teatrul nou din Lipsca Laura *Sauer*. D-l Paul *Richter* dirigentul corului reuniunei de cântărĭ săsescĭ din Brașov, a luat asupră-șĭ acompaniarea la pian și va esecuta și câte-va piese solo. Despre cântăréța d-ra *Sauer*, o artistă de sémă, scrie o fóie germană din Troppau în Silesia între altele:

„Compatrióta nóstră tot așa de frumósă ca amabilă și simpatică, a avut la concertul sěu un succes briliant. Acésta pe lângă numele ce-l pórtă ca membră a familiei stimate și venerate a consilierului de tribunal Sauer, a făcut ca concertul dênsei sě fie un eveniment musical însemnat Dér abstragênd de la tóte simpatiile locale și judecând numai cu měsura criticei celei mai serióse și stricte, acest concert se póte numěra între cele mai pretióse prestațiunĭ din sesonul acesta. D-ra *Laura Sauer*, de când n'am mai vědut'o, n'a pierdut nimic din frumsețea ei vestită, dér în anii din urmă ea a devenit o artistă de frunte a cântului. Talentata cântăréță scie sě scótă cele mai frumóse efecte cu modul artistic cum predă cântecele ei, cu organul ei simpatic. Declamarea și vocalisarea ei e clară, artistic cumpětată și puternică.

Frumóse succese a secerat tîněra artistă nu numai la Troppau și Gräfenberg, ci în urmă și în Lipsca.

Bilete, cu prețurile de teatru moderat urcate, se vênd de adĭ 5 Ianuarie încolo, la librăria Hiemesch, unde e espusă și fotografia artistei.

Concert. Musica comunală va da Marțĭ în 6 Ianuarie un concert în sala de la hotelul „Europa“ sub conducerea capelmaistrului Max Krause. Program variat, în care vedem și un punct românesc: *„Dor de țéră“* de Caudella. Inceputul la órele 8. Intrarea 60 banĭ.

Băile eforiei vor fi închise în diua de 25 Decemvrie v. 1902, precum și în dilele de 1 și 6 Ianuarie v. 1903

Principesa Luisa și archiducele Leopold.

Archiducele Leopold Ferdinand va publica o carte, în care va expune pe larg motivele ce l'au îndemnat sě ia hotarîrea de a fugi cu d-ra Adamovicĭ.

Diarele din Pesta anunță, că legile ungurescĭ nu se opun la întórcerea archiducelui în Ungaria.

Principesa Luisa, va publica un lung memoriu, pe care îl va iscăli și în care va expune cu de-amĕnuntul ce fel de viéță ducea la curtea din Dresda și de ce a fugit la Geneva.

Principesa Luisa s'a mutat de la otel și s'a instalat într'o vilă, pe care a închiriat'o pe șése lunĭ.

Poliția este în supraveghierea de aprópe a principesei Luisa, pentru ca copilul ce se va nasce, sě fie luat și dus la Curtea din Dresda.

Principesa aflând de acésta, a luat měsurĭ, că nicĭ mórtă nu va lăsa sě i-se ia copilul.

De altă parte, diarele din Dresda cer ca divorțul sě se sfîrșéscă cât de iute, de óre-ce în cas când bóla actualului rege al Saxoniei, ar avé un desnodămênt fatal, principesa Luisa sě nu pótă deveni regină.

Barbarisme.

Avem o sumedenie de espresiunĭ imposibile în jurnalistica nóstră de dincóce de Carpațĭ, pe carĭ numai cu mare greutate le vom puté elimina.

„Suprasolvirile“ încă tot se mai „chitézá“, „cuitéză“ „publice“, ér abonamentele nu le achită abonații, ci le „achită“ redacția, adeverind primirea abonamentului.

„Suprasolvirea“ cu deosebire s'a împămêntenit atât de bine în învitările la „producțiunile“ teatrale, încât astădĭ pare aprópe o imposibilitate a o elimina.

Décă este „suprasolvire“ trebue sě fie și „solvire“, și nu pot sě nu-mĭ aduc aminte cât haz s'a făcut mai anul trecut la „Împěratul Romanilor“ din Brașov, când renumitul nostru prosaist Caragiale, vrênd sě imiteze limbagiul ardelenesc, la plecare a dis: „Birtaș, solvesc“.

Și a „solvit“ și a plecat.

S'a introdus în literatura nóstră jurnalistică și încă de către ómenĭ „chemațĭ“ cuvêntul „ochiu de găină“, pe care l'ar avé ómenii, ér cuvêntul latinesc al lui Tertullian și a altor scriitorĭ bisericescĭ „coaetaneus, a, um“ îl vedem introdus în foiletónele nóstre cu pretenții literare sub forma de „coetan“, o espresiune nu tocmai de salon....

„Insinuarea“ încă tot se mai întrebuințéză în loc de „anunțare“, și așa mai departe.

Cele mai bócăne greșelĭ se comit in terminologia juridică. Nicĭ nu e mirare! La noi, unde limba română este esclusă din legislație, administrație și justiție, trebuind sě vorbim și scriem totușĭ în terminologia juridică, întrebuințăm cuvinte traduse, după cum ne taie capul din alte limbĭ. Așa audim dicêndu-se „pîrîșul de sus“ și „pîrîșul de jos“, și vedem scriindu-se cuvêntul „inct“, și altele asemenea.

„Șĭ-a făcut escepțiile“ încă tot se mai întrebuințéză în loc de „șĭ-a făcut contestația“, ér cuvintele: „încheiare“, „carte de judecată“, „sentință“, „decisiune“, „acțiune“, „oposiție“, „reclamant“, „debitor“, „pîrît“ și „inculpat“ se întrebuințéză fórte rar.

Intre „recurs“ și „apel“ mulțĭ nu sciu sě facă deosebire, ér cuvêntul „punibil“, care dincolo de Carpațĭ nu este cunoscut, numai cu greu va fi înlocuit cu altul mai potrivit.

Dér acestea sunt numai elemente lexicale, carĭ în cele din urmă tot vor puté fi stîrpite și înlocuite cu cele corecte, carĭ s'au încetățenit în limba nóstră prin întrebuințarea dilnică în alte părțĭ, unde terminologia juridică face parte dintr'un organism viu.

Mult mai rěu stăm cu sintaxa limbei, care este maltratată în mod oribil de către unii, carĭ gramatică și sintaxă românéscă n'au învěțat, graiul poporului în viéța lor nu l'au studiat și totușĭ debutéză cu literatorĭ!

Musica limbei, nuanțele fine, în carĭ limba nóstră este atât de bogată, ni-se presentă în forme strěine, așa că cetind asemenea elucubrațiunĭ pocite, chiar originale fiind, îțĭ fac impresia unor traducerĭ deplorabile.

Ce e de făcut? Școla la noi, multă puțină câtă este, merge și ea cu curentul, lectura sănětósă a scriitorilor model e neglijată, ér lectura strěină este ca o mașteră, care sustrage hrana sănětósă de la cei ce o cultivă....

Étă un capitol cu care trebue sě ne ocupăm mai de aprópe.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 4 Ianuarie. In ședința de erĭ. Camera a primit budgetul fixat în cifra de 225,117.000 la încassărĭ, 218,500.000 la cheltuelĭ, rěmânênd un escedent de 6,617.000 francĭ.

Belgrad, 4 Ianuarie st. n. Guvernul a învitat pe mai mulțĭ fabricanțĭ din strěinătate sě-șĭ dea ofertele privitor la furnisarea de cartușe în preț de 2 milióne francĭ

Madrid, 4 Ianuarie. „Liberal“ înregistréză scirea, că Bu Hamara a intrat în Fez, unde a fost bine primit. — Sultanul Azis e gata a lua însușĭ comanda trupelor și speră că va birui pe revoluționarul Hamara.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 3 Ianuarie n.

Europa: Kovács, Arad; Benkö, S. Sângeorgiu; Strehlinger, Gyulafalva; Hiemesch, Lipsca; Zeuptl. München; Weber, Viena; Kresil, Rabka, Zliecho; Schebele, Szeil, Schulek, Hintz, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

„In ceriurile Domnului se pot tóte!“ i-se rěspundea.

Și arborele, care crescea mereu, simțì, că i-se desfac rădĕcinele de pămênt.

„Asta-i cât se póte de bine!“ dise arborele. „Acum nu mě mai ține nimic legat! Mě pot înălța spre atot Inaltul în lumina și strălucirea lui! Și am pe lângă mine pe toțĭ îndrăgiții mei, cu mic cu mare!“

„Pe toțĭ!“

Acesta a fost visul stejarului și în timp ce visa, sufla o furtună sdravěnă peste mare și uscat în sfânta nópte a Crăciunului.

Marea rostogolia valurĭ grele spre țěrmure, arborele trosnea, se rupse și fù desrădĕcinat, tocmai pe când visa, că i-se desfac rădĕcinile. Cădù la pămênt. Cei trei sute șése-decĭ și cincĭ de anĭ nu erau alta decât diua musculiței.

In diminéța Crăciunului, când reapărù sórele, se potolise furtuna. Tóte clopotele bisericelor sunau sěrbătoresce și din fie-care urloiu, chiar și din cel mai mic, se ridica un fum de jertfă de recunoscință, într'un nor albastru de fum, ca de pe altarul druidilor fumul jertfei de mulțumire. Marea s'a mai liniștit, și pe o corabie mare, care a suportat cu noroc vremea cea grea din nóptea trecută, s'au pus tóte stindardele spre sěrbarea cea mare a dilei Crăciunului.

„S'a dus stejarul! Bětrânul stejar, semnul nostru de pe uscat!“ diseră marinarii. „A cădut în nóptea asta furtunósă. Cine ni-l va puté înlocui! Nimenĭ!“

Arborele, care stetea acuma întins pe covorul de zăpadă de pe țěrmure, fù părtaș de un astfel de discurs funebru. scurt, dér spus de la inimă. Și peste dênsul rěsuna dinspre corabie un coral de sěrbătóre, un cânt despre bucuria Crăciunului și despre mântuirea sufletului omenesc în Christos și despre viéța vecĭnică:

> Veseliți-vě ceriurĭ și marginĭ de lume!
> Căcĭ astădĭ chiar Domnul cu pĕcătoșii se
> l'mpacă!
> Pace și veselie
> Astădĭ ni se vestesce,
> Bucurați-vě turme și păstorĭ!“

Astfel sună vechiul cântec și fie-care de pe corabie se simți tocmai așa de înălțat de acest cântec și de acéstă rugăciune, precum s'a simțit de înălțat și stejarul cel bětrân în visul sěu cel mai frumos, însě cel mai de pe urmă.

H. P. P

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 2 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile luĭ Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria luĭ Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentullui Iancu. Preţul este 1 coronă. In Romania 2 lei plus 5 banĭ porto

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“. studiu psihologic poporal de *I. Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, **„Călindarul Plugariului“**. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămêntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe“*, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Bud-pesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·21)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. sera (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Ciuc-Gyimes).